

Eindexamen maatschappijleer vwo 2005-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Opgave 3 Mens en werk	
Maximumscore 2	
28 ☐ • Nederland was een vrijemarkteconomie	<u>1</u>
• Vraag en aanbod van goederen werden op een vrije markt (ook op de arbeidsmarkt) door het marktmechanisme op elkaar afgestemd. Er was weinig overheidszorg en overheidsinmenging ten aanzien van het arbeidsbestel	<u>1</u>
Maximumscore 2	
29 ☐ Voorbeeld van een goed antwoord is: Door de economische crisis in de jaren dertig van de vorige eeuw en de daarmee gepaard gaande massawerkloosheid en armoede kwamen de grote politieke partijen na de oorlog tot het inzicht dat de overheid een actieve economische politiek moest voeren gericht op werkgelegenheid voor iedereen (en op een minder ongelijke inkomensverdeling).	
Maximumscore 2	
30 ☐ • citaat: “de sociale partners werden verantwoordelijk voor de werknemersverzekeringen” (regels 16-18)	<u>1</u>
• Christen-democraten zijn voorstander van een grote rol van het maatschappelijke middenveld: maatschappelijke organisaties moeten zelf verantwoordelijkheid dragen	<u>1</u>
Maximumscore 2	
31 ☐ • De betaalbaarheid van de verzorgingsstaat kwam verder onder druk te staan	<u>1</u>
• Vrouwen konden in gelijke mate een beroep doen op de sociale zekerheid. De uitgaven voor de sociale zekerheid gingen daardoor omhoog	<u>1</u>
Maximumscore 4	
32 ☐ sociaal-economische benaderingswijze	
- Voorbeelden van juiste vragen zijn (één van de volgende):	<u>2</u>
• Hebben mannen een gemiddeld hogere productiviteit in technische beroepen en vrouwen in zorgberoepen?	
• Kan het feit dat vrouwen minder in hogere beroepen voorkomen, worden verklaard uit een gemiddeld lager opleidingsniveau van vrouwen?	
• Proberen zittende werknemers en hun vakbonden personen van een ander geslacht uit bepaalde beroepen te weren om zo de concurrentie op hun arbeidsmarkt te beperken?	
• Welke economische oorzaken liggen ten grondslag aan de ongelijke verdeling van vrouwen en mannen over de lagere en hogere beroepen? (voltijd-deeltijd, opleiding, arbeidsdeling)	
• Welke economische/maatschappelijke factoren spelen een rol bij het feit dat vooral vrouwen werkzaam zijn in de lagere beroepen in de medische en verzorgende, commerciële sector?	
sociaal-culturele benaderingswijze	
- Voorbeelden van juiste vragen zijn (één van de volgende):	<u>2</u>
• In welke mate speelt cultuur (opvattingen, omgangsvormen) een rol bij het feit dat vrouwen minder vertegenwoordigd zijn in techniek, transport, landbouw en beveiliging?	
• Welke rol spelen waarden en normen bij het gegeven dat vrouwen in de hogere beroepen ondervertegenwoordigd zijn?	
Maximumscore 2	
33 ☐ • Het verdienen van een (eigen) inkomen / het verkrijgen van een betaalde baan (buitenshuis) staat in streefcijfer 1, 2 en 3	<u>1</u>
• Het voorzien in eigen levensonderhoud / het bereiken van economische zelfstandigheid staat in streefcijfer 2	<u>1</u>

Opmerking

Alleen een punt toekennen wanneer functie en streefcijfer(s) juist zijn.

Eindexamen maatschappijleer vwo 2005-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
<p>Maximumscore 3</p> <p>34 ☐ drie van de volgende immateriële functies van arbeid toegepast op niet-betaalde huishoudelijke arbeid:</p> <ul style="list-style-type: none">- opdoen van sociale contacten• onbetaald huishoudelijk werk <i>voldoet niet</i>: geen collega's op het werk of• onbetaald huishoudelijk werk <i>voldoet wel</i>: contacten met kennissen, buurvrouwen en vriendinnen <ul style="list-style-type: none">- verkrijgen van maatschappelijke status/positie• onbetaald huishoudelijk werk <i>voldoet niet</i>: status van huishoudelijk werk is laag / maatschappelijke status is afhankelijk van het beroep van de partner of• onbetaald huishoudelijk werk <i>voldoet wel</i>: status van huishoudelijk werk is hoog in bepaalde kringen / wordt in bepaalde kringen zeer gewaardeerd / status van huishoudelijk werk hangt af van waarden, normen en rolverwachtingen in de samenleving. <ul style="list-style-type: none">- verkrijgen van zelfrespect• onbetaald huishoudelijk werk <i>voldoet niet/nauwelijks</i>: vaak minder zelfrespect dan bij het hebben van betaald werk of• onbetaald huishoudelijk werk <i>voldoet wel</i>: als onbetaald huishoudelijk werk hoog gewaardeerd wordt, dan levert dit werk ook zelfrespect op. <ul style="list-style-type: none">- mogelijkheden tot zelfontplooiing• onbetaald huishoudelijk werk <i>voldoet niet</i>: door routineachtige karakter van dit werk biedt huishoudelijk werk in het algemeen weinig ontplooiingsmogelijkheden of• onbetaald huishoudelijk werk <i>voldoet wel</i>: het is minder routinematig en dus ontplooiender dan veel traditioneel land- of fabriekswerk. <p>per juiste functie en uitleg</p>	<p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 2</p> <p>35 ☐ Voorbeeld van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none">• Arbeid is het verrichten van bezigheden die <i>nut</i> hebben voor degene die de arbeid verricht, voor zijn of haar naaste omgeving en/of voor de maatschappij als geheel• Huishoudelijk werk heeft nut: draagt bij aan instandhouding van de samenleving / zorgt dat andere gezinsleden maatschappelijk kunnen functioneren. / De huishouding is een productie- en consumptie-eenheid	<p><u>1</u></p> <p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 1</p> <p>36 ☐ Europees Hof van Justitie (te Luxemburg)</p>	
<p>Maximumscore 2</p> <p>37 ☐ De SER heeft als hoofdtaak het geven van advies aan de regering over sociale en economische zaken, met name over inkomens- en arbeidsmarktpolitiek. Maatregelen met betrekking tot bijvoorbeeld kinderbijslag en studiefinanciering zijn van invloed op de inkomensverdeling. Vandaar dat de SER er in een advies een uitspraak over kan doen.</p>	

Eindexamen maatschappijleer vwo 2005-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
38 ☐ • de intergenerationele mobiliteit	<u>0</u>
• Voorbeeld van een juiste toelichting is: Jongeren zullen minder snel gaan studeren uit vrees voor het opbouwen van een hoge schuld, omdat ze geen basisbeurs meer krijgen maar alles moeten lenen. Deze jongeren zullen minder snel stijgen op de maatschappelijke ladder dan wanneer ze wel hadden gestudeerd. Deze jongeren zouden dan ten opzichte van hun ouders een minder hogere positie kunnen bereiken. Dit is intergenerationele mobiliteit	<u>2</u>
of	
• de intragenerationele mobiliteit	<u>0</u>
• Voorbeeld van een juiste toelichting is: Mensen die al een baan hebben en willen gaan studeren om hun positie te verbeteren, zullen bij een leenstelsel eerder van dit voornemen afzien. Zij zullen dan binnen hun loopbaan minder of niet stijgen op de maatschappelijke ladder	<u>2</u>
Maximumscore 4	
39 ☐ Voorbeelden van een juist antwoord zijn (twee van de volgende):	
• Loonmatiging leidt niet tot hogere kosten voor werkgevers. Daarmee kan de concurrentiepositie van bedrijven ten opzichte van het buitenland worden versterkt. Dit kan positieve gevolgen hebben voor de winstpositie/het rendement van bedrijven en als gevolg daarvan leiden tot verbetering van de werkgelegenheid. Dit laatste is ook een belang van de werknemers.	
• Er ontstaan geen discussies over compensatie van de afschaffing van VUT- en prepensioenregelingen bij CAO-onderhandelingen. Werknemers behouden hun rechten en werkgevers hebben niet te maken met arbeidsonrust en zien zich niet geconfronteerd met looneisen en stakingen.	
• Er ontstaan geen extra kosten (voor werkgevers en werknemers) die wel waren ontstaan als de afschaffing van de VUT-regeling gerepareerd had moeten worden, bijvoorbeeld door extra premies voor extra verzekeringen.	
per juist gemeenschappelijk belang	<u>2</u>
Maximumscore 4	
40 ☐ • het politieke klimaat: Er is een centrumrechts kabinet. Een centrumrechts kabinet zal in het algemeen minder openstaan voor de vakbeweging dan een centrumlinks kabinet. / Er zit in het kabinet geen grote partij als 'bondgenoot' van de vakbeweging	<u>2</u>
• de economische situatie: Deze is slecht (regel 37). Als het slechter gaat met de economie verzwakt dat de positie van een vakbond, omdat er minder financiële ruimte is om de eisen van de vakbonden in te willigen	<u>2</u>